

<i>A tantárgy címe</i> Kultúra és életvitel	<i>A tantárgy kódja</i> BMNSZ08600M	<i>Oktatott félév</i> 1
<i>A tantárgy típusa</i> Gyakorlat	<i>Óraszám</i> 30	<i>Oktató</i> Dr. Ferencz Magdolna

Tantárgy célja:

A kurzus áttekintést nyújt a kultúra és életvitel egy sajátos, újszerű kutatási területéről. Bemutatja az internetes hálózatok társas világát és értékrendi vonatkozásait középpontba állító elméleteket. Megismertet a terület kiemelt kutatási kérdéseivel, a legfrissebb kutatások empirikus vizsgálati módszereivel és eredményeivel. A félév során a hallgatók elmélyülnek a téma szakirodalmában és támogatást kapnak ahhoz, hogy a kurzus végére önálló problémafelvetést és módszertani stratégiát megalapozó rálátásuk legyen a szociológiai kutatások megismert területéről.

Gyakorlatvezető: Dr Ferencz Magdolna
Fogadó óra: péntek 16.00 – 17.30 (Ste: 063.)

A tantárgy leírása (a 2012. tavaszi félév időbeosztásának megfelelően):

Sorszám	Témakör	Óraszám
1.	A kurzus célja és követelményei Bevezető gondolatok	2
2.	Fogalmi kiindulópontok: kultúra, érték és értékrend Kulturális és értékrendi változások az elmúlt évtizedekben, globális és hazai fejlemények	2
3.	Az értékek, mint magyarázandók, az értékek megfigyelésének módszerei	2
4.	Kultúra a világhálón innen és túl: elméletek az internetes hálózatok kulturális hatásairól, különös tekintettel az emberi értékekre	2
5.	Az értékek szerepe a technológiai innovációk elsajátításában	2
6.	Az internethasználat értékrendi háttere	2
7.	A hálózati összekapcsoltság értékiszociológiai jelentősége	2
8.	Hétköznapi internethasználat, új <i>társas szituációk</i> a weben	2
9.	Hálózati aktivitás és értékmegjelenítés	2
10.	A hálózati értékmegjelenítés sajátosságai és szociokulturális háttere	2
11.	Zárthelyi dolgozat	2
12.	A félév összegzése A zárthelyi dolgozatok értékelése	2

Követelmények és értékelés:

A gyakorlat teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a rendszeres óralátogatás és az óráról-órára történő felkészülés.

Az aláírás feltétele, hogy a hallgató *érdemben* vesz részt a műhelymunkában és legalább elégséges minőségű zárthelyi dolgozatot ír.

Az *érdemi* részvétel feltételezi az óráról órára való önálló és elmélyült felkészülést (a kötelező irodalomból) és magában foglalja nemcsak a hallgató esetleges hozzászólásait, hanem a kötelező olvasmányok alkalmankénti rendszerezett ismertetését is. A feladott kötelező olvasmányok rendszerezett ismertetésére a hallgatónak minden alkalomra fel kell készülnie (az egyes tanulmányozása az órán megadott határidőkhöz kötött). Olvasmányismertetéskor a hallgató nem használhatja az eredeti szöveget (kivéve az abból kiemelt néhány soros idézeteket). Használhat ugyanakkor saját készítésű és legfeljebb két oldal terjedelmű vázlatot vagy készíthet elektronikus

illetve papír alapú prezentációt is. Az, hogy ki és mikor tart olvasmányismertetést, előre nem rögzített. Mivel az olvasmányok terjedelme és mélysége változó, az ismertetést megtartó személyről minden esetben – visszatevéses – sorsolás dönt. Esetenként az is előfordulhat, hogy egy olvasmányról több hallgatónak is alkalma van beszámolni eltérő alkalmakkor. Minden olvasmányismertetés jegy szerinti értékelést kap.

A zárthelyi dolgozat az órán elhangzottakat és a kötelező irodalomban foglaltakat kéri számon. Elvárt a pontos fogalomhasználat, a tárgyalt elméleti összefüggések és kutatási eredmények ismerete. Elégséges a dolgozat, ha pontszáma meghaladja az elérhető pontszám 50%-át. Meg nem írt dolgozat elégtelennek minősül (függetlenül attól, hogy az érintett hány alkalommal hiányzott, milyen okból nem került sor a dolgozat megírására).

Az aláírás megtagadásának esetei

- Három alkalomnál több hiányzás (függetlenül a hiányzás okától, időpontjától és bárminemű igazolástól)
- Elégtelen dolgozat
- Olvasmányismertetését a kisorsolt hallgató nem tudja megtartani (egyetlen ilyen eset az aláírás megtagadását eredményezi)
- Az olvasmányismertetés értékelhetetlen (egyetlen ilyen eset az aláírás megtagadását eredményezi)
- Az olvasmányismertetés nem önálló felkészülést tükröz (egyetlen ilyen eset az aláírás megtagadását eredményezi)

A kurzust lezáró érdemjegy gyakorlati jegy. A jegyszámítás alapja az olvasmányismertetések és a dolgozat érdemjegyének számtani átlaga (kétes érték esetén „lefelé kerekítünk”). Az órákon mutatott kimagasló aktivitás az ötösnél gyengébb számolt átlagot egy jeggyel javítja.

Kötelező irodalom:

Barabási Albert-László (2002): *A harmadik láncszem. Hatlépcsnyi távolság.* In. uő.: Behálózva. A hálózatok új tudománya. Budapest, Magyar Könyvklub, 2003. 41–59.

Castells, M. [2005]: *A valóság virtuális kultúrája.* In. uő.: A hálózati társadalom kialakulása. Gondolat-Infonia, 2005. Megtalálható még: Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I.* Typotex Kiadó, Budapest. 11-28.

Dijk, van J. (2007) *A hálózati társadalom – Az új média társadalmi vonatkozásai* In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I.* Typotex Kiadó, Budapest. 29-64.

Ferencz, M. [2010]: *Közel s távol: kommunikáció az internetes ismertségi hálózatok tematikus fórumain.* JEL-KÉP 2010/ 3-4. 39-59.

Ferencz, M. (2009) *A „nyilvános” WiW-es fórumok világa.* In: uő. *Társadalmi távolságok és értékközvetítés a világhálón. A változó értékrendszer. 4. kötet.* MTA Szociológiai Kutatóintézet - Társadalomtudományi Elemzések Akadémiai Műhelye, Interneten elérhető: www.esshu.hu 73-92.

Ferencz, M. (2009) *Az emberi értékek.* In: uő. *Társadalmi távolságok és értékközvetítés a világhálón. A változó értékrendszer. 4. kötet.* MTA Szociológiai Kutatóintézet - Társadalomtudományi Elemzések Akadémiai Műhelye, Interneten elérhető: www.esshu.hu 31-49.

Füstös László – Szalma Ivett (2010) *Értékváltozás Magyarországon 1978–2009.* MTA Szociológiai Kutatóintézete Társadalomtudományi Elemzések Műhelye (TEAM) <http://www.esshu.hu/sites/default/files/publications/files/%C3%89rt%C3%A9kv%C3%A1ltoz%C3%A1s%20Magyarorsz%C3%A1gon%201978%E2%80%932009.pdf>

Hain, F. [2007]: *Fiatalok hálózati közössége és hálózati kultúrája Budapesten. Egy online közösségi weboldal, az iWiW egy korai felhasználói köre által teremtett közösségi és közösség-szerveződési minta.* Kézirat. Elérhető: <http://www.hain.hu>

Inglehart, R. [2000]: *Globalization and Postmodern Values.* Washington Quarterly, (23) 1. 215-228.

Nagy, R. [2005]: *Az internetet használó fiatalok értékstruktúrája.* In: uő: Digitális egyenlőtlenségek: mítosz vagy valóság? Információs technológiák használatának aspektusai az ifjúság körében. Értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest. 115-122.

Rheingold, H. [1994]: *Mindennapi élet a cyberspace-ben.* Replika (15-16.) 293-312.

Rogers, E. M.-Kincaid, D. E. [2007]: *A kommunikáció konvergenciamodellje és hálózatelemzése.* In: Angelusz, R. – Tardos, R. – Terestyéni, T. (szerk.) (2007) Média, nyilvánosság, közvélemény. Gondolat Kiadó. 68-94.

Schwartz, S. [2003]: *Univerzális az értékek tartalmában és strukturájában. Elméleti előrelépések és empirikus próbák húsz országban.* In: Váriné, Sz. I. (szerk.) (2003) Értékek az életben és a retorikában. Akadémiai Kiadó, Budapest. 105–154.

Vályi, G. [2004b]: *Közösségek hálózati kommunikációja.* Szociológiai Szemle, 2004/4. 47-60. megtalálható még: In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I. Typotex Kiadó, Budapest. 113-130.

Váriné, Sz. I. [2002]: *Az ember, a világ és az értékek világa. Kísérlet az értékek fogalmának behatárolására.* In: Lengyel, Zs. (szerk.) Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest. Oldalszám 132- 146.

Wellman, B.–Gulia, M. [2007]: *A netszörfözők nem utaznak egyedül: virtuális közösségek, mint valódi közösségek.* In Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) Hatalom a mobil tömegek kezében. Új média re:mix I. Typotex Kiadó, Budapest. 143-186.

Z. Karvalics, L. [2004]: *Internet és társadalomtudomány: a kutatás helyzete.* Információs társadalom. 2004. 3-4. 190-206.

Ajánlott források

Actes de la Recherche en sciences sociales
American Journal of Sociology
British Journal of Sociology
Jel-Kép
Journal of Communication
Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie
Médiakutató
Replika
Szociológiai Szemle